

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan kokoonpanon muuttaminen

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 1 §:n mukaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (muutoksenhakulautakunta) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työeläketurvaa koskevissa asioissa siten kuin työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainituissa työeläkelaeissa säädetään.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi sekä määrää sivutoimiset varapuheenjohtajat ja muut jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunta on asetettu 22.12.2021 valtioneuvoston päätöksellä ajalle 1.1.2022 – 31.12.2026.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajista ja jäsenistä säädetään lain 2 §:ssä. Muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja ja vähintään kolme sivutoimista varapuheenjohtajaa. Muutoksenhakulautakunnassa on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien lisäksi vähintään 18 muuta, sivutoimista jäsentä. Sivutoimisina jäseninä on oltava vähintään neljä lääkärijäsentä, neljä lakimiesjäsentä, kahdeksan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, yksi yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen ja yksi maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen.

Puheenjohtajalla, varapuheenjohtajilla ja lakimiesjäsenillä tulee olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto ja heidän tulee olla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin. Puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajilta edellytetään lisäksi perehtyneisyyttä erityisesti muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin ja puheenjohtajalta tämän lisäksi käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Lääkärijäsenen tulee olla laillistettu lääkäri. Muiden jäsenten tulee olla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin.

Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla on yksi yhteinen varajäsen, johon sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään varapuheenjohtajasta. Muille jäsenille määrätään riittävä määrä varajäseniä. Mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä ja tämän kelpoisuudesta, sovelletaan myös varajäseneseen. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

Lain 3 §:n mukaan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä puolet on määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta siten, että vähintään kolme on perehtynyt yksityisten alojen eläkejärjestelmään ja vähintään yksi julkisten alojen eläkejärjestelmään. Lisäksi puolet työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä on määrättävä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta siten, että vähintään kolme on perehtynyt yksityisten alojen eläkejärjestelmään ja vähintään yksi julkisten alojen eläkejärjestelmään.

Yrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen on määrättävä edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta ja maatalousyrittäjätoimintaan perehtynyt jäsen maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Muutoksenhakulautakunnan jäsenten on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan siten kuin tuomioistuinlain (673/2016) 17 luvun 17 §:ssä säädetään asiantuntijajäsenen velvollisuudesta ilmoittaa sidonnaisuuksistaan.

Lain 4 §:n mukaan muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muun jäsenen oikeuteen pysyä tehtävässään sovelletaan, mitä tuomarin viran haltijoista säädetään. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muu jäsen on velvollinen eroamaan sen kuukauden päättyessä, jonka kuluessa hän täyttää 70 vuotta. Muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajan tai muun sivutoimisen jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2021 työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaksi yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneeksi varajäseneksi on nimitetty yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneeksi varajäseneksi on työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta nimitetty asiantuntija Hannu Ylänen Elinkeinoelämän keskusliitto EK:sta. Ylänen on nimitetty varsinaiseksi jäseneksi Valtioneuvoston päätöksellä 29.12.2022. Varajäseneksi ehdotetaan nimitettäväksi asiantuntija Anne Salomaa Elinkeinoelämän keskusliitto EK:sta. Salomalla on nykyisten ja aiempien työtehtäviensä kautta kokemusta muun muassa työlainsäädännöstä, työyhteisöjen hyvinvoinnista ja sosiaaliturva kysymyksistä. Salomaa voidaan katsoa täyttävän työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa säädettyjä jäsenen kelpoisuusvaatimukset työkokemuksensa perusteella. Salomaa on antanut ilmoituksen sidonnaisuuksistaan eikä siitä ilmene estettä hänen nimittämislleen muutoksenhakulautakunnan jäseneksi.

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettu laki edellyttää, että muutoksenhakulautakunnassa on toistaiseksi nimitetyn päätoimisen puheenjohtajan lisäksi vähintään kolme sivutoimista varapuheenjohtajaa sekä vähintään 18 muuta sivutoimista jäsentä. Puheenjohtajalla, varapuheenjohtajilla ja lakimiesjäsenillä tulee olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto ja heidän tulee olla perehtyneitä sosiaalivakuutusasioihin. Puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajille määrätään yksi yhteinen varajäsen. Muille jäsenille määrätään riittävä määrä varajäseniä. Lakimiesvarajäseniksi on nimitetty 22.12.2021 oikeustieteen kandidaatit Virva Walo sekä Kari Peltonen. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan turvaamiseksi tarpeen on nimitää useampi lakimiesvarajäsen. Lakimiesvarajäseneksi ehdotetaan nimitettäväksi oikeustieteen maisteri Daniela Fredman. Fredman on työkokemuksensa myötä perehtynyt sosiaalivakuutusjärjestelmiin, eläkevakuuttamiseen sekä työtapaturma- ja ammatitautivakuutuksiin. Fredmanin voidaan katsoa työkokemuksensa perusteella täyttävän työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa säädettyjä jäsenen kelpoisuusvaatimukset. Fredman on antanut ilmoituksen sidonnaisuuksistaan eikä siitä ilmene estettä hänen nimittämislleen muutoksenhakulautakunnan varajäseneksi.

Valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2021 lääkärijäseneksi on nimitetty LKT, ortopedian ja traumatologian dosentti Aarne Kivioja. Kivioja on 17.3.2022 pyytänyt eroa tehtävästä täyttäessään lakisääteisen eroamisiän 70 vuotta. Oikeuskanslerin laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, että valtioneuvosto voi myöntää työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenelle eron aikaisintaan valtioneuvoston päätöksentekopäivästä alkaen, ellei eron myöntämisestä tätä aikaisemmasta ajankoh-

dasta ole erikseen säädetty. Tällainen erikseen säädetty ajankohta voi olla laista ilmevä jäsenen pakollinen eroamisikä. Näin ollen Kiviojalle voidaan myöntää ero takautuvasti 17.3.2023 alkaen. Kiviojan tilalle ei tässä vaiheessa ehdoteta uutta jäsentä. Uusi jäsen nimitetään mahdollisimman pian. Muutoksenhakulautakunnan työskentely on mahdollista tämän väliajan ilman uuden jäsenen nimittämistä.

Valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2021 työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaksi yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneeksi varajäseneksi on työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta nimitetty neuvottelujohtaja Anu Sajavaara. Sajavaara on 3.8.2022 pyytänyt eroa tehtävästä. Hänen tilalleen ehdotetaan nimitettäväksi johtava asiantuntija Aki Raudas. Raudaksella on nykyisten ja aiempien työtehtäviensä kautta kokemusta muun muassa työlainsäädännöstä, työmarkkinoista sekä sosiaalivakuutusjärjestelmästä. Raudaksen voidaan katsoa täyttävän työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa säädetyt jäsenen kelpoisuusvaatimukset työkokemuksensa perusteella. Raudas on antanut ilmoituksen sidonnaisuuksistaan eikä siitä ilmene esettä hänen nimittämislleen muutoksenhakulautakunnan varajäseneksi.

Esitys

Valtioneuvosto nimittää asiantuntija Anne Salomaan 13 päivästä huhtikuuta 2023 alkaen muutoksenhakulautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneen varajäsenen tehtävään 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.

Valtioneuvosto nimittää oikeustieteen maisteri Daniela Fredmanin 13 päivästä huhtikuuta 2023 alkaen muutoksenhakulautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi lakimiesvarajäseneksi 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.

Valtioneuvosto myöntää eron LKT, ortopedian ja traumatologian dosentti Arne Kiviojalle työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lääkärijäsenen tehtävästä 17 päivästä maaliskuuta 2023 alkaen.

Valtioneuvosto myöntää eron Anu Sajavaaralle työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan yksityisten alojen eläkejärjestelmään perehtyneen varajäsenen tehtävästä ja nimittää hänen tilalleen johtava asiantuntija Aki Raudaksen 13 päivästä huhtikuuta 2023 alkaen muutoksenhakulautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.